

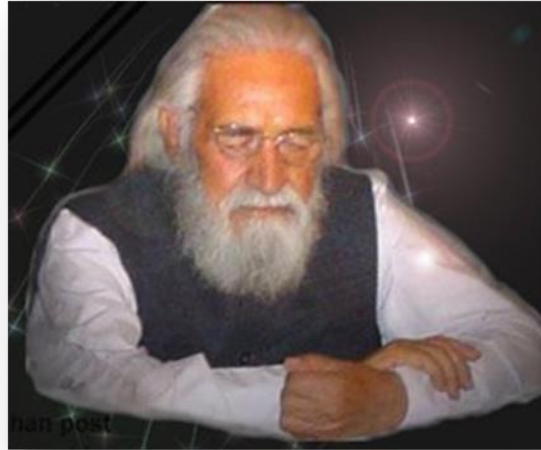
مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۱۲/۰۲

میر عبدالواحد سادات

در گرامیداشت از قافله سالار علم و فرهنگ

یازدهم قوس مصادف به چهاردهمین سالروز وفات یکی از بزرگترین دانشمندان قرن بیست و اوایل قرن جاری علامه پوهاند استاد رشاد فقید میباشد .

در احوالیکه افغانستان اماج ذهنیت تکفیری است و در مبارزه تاریخی علم و جهل رافعه زمان و دنیایی دون به نفع اربابان جهالت تغیر مینماید، بسیار ضرور است تا به قافله سالاران علم، معرفت و فرهنگ ارج بگذاریم و به معرفی آنان به نسل جوان و دوران ساز افغانستان کوشا باشیم .

علامه رشاد این پیر خرد ، خردورز و عقل گرا در حدود هفتاد سال کار مستدام در عرصه تدقیق و پژوهش و کار در موسسات تحقیقی و بمثابة استاد پوهنتون کابل، بطور مستقیم و غیر مستقیم بخش وسیع اعل علم و فرهنگ افتخار شاگردی شانرا داشته و از دانش او بهره ور شده اند .

پوهاند رشاد به تعبیر قدما " بحر العلوم " بود:

زبان شناس، زبان دان، تاریخ شناس و تاریخ نگار، ادبیات شناس و ادیب، فرهنگ شناس و استاد مسلم علم عروض با دست بالا در بدیع و بیان ، تبحر در فقه و عرفان اسلامی و وارد در فلسفه و علوم سیاسی .
در تمام عرصه های فوق به لسانهای دری، پشتو، عربی، انگلیسی، سانسکریت، هندی، اردو و روسی مطالعه، پژوهش و آثار دارد و استاد فقید با لسانهای ترکی و جاپانی نیز بلدیت داشت .

بقول مورخ پویا و کاندید اکادمیسین سیستانی که با علامه فقید در اکادمی علوم همکار بود:
... "یکی از شخصیت های بزرگ علمی -فرهنگی کشور، اکادمیسین پوهاند عبدالشکور رشاد، عالم ، محقق، نویسنده شاعر، تاریخ شناس ، زبانشناس، جامعه شناس و سیاست شناس افغانستان در قرن بیستم و اوایل قرن بیست و یکم است. این شخصیت والای فرهنگی که جوانان ما تا کنون کمتر شناخت درستی از وی دارند واقعاً مجموعه ای از علوم و دانشهای مختلف زمان خود بود که با داشتن حافظه قوی و استعداد فراگیری در رشته های مختلف علوم نبوغ شگفت " .

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

استاد رشاد فقید در (۲۳) عقرب (۱۳۰۰ هجری - شمسی) در شهر قندهار متولد و در ایام که هنوز طفولیت و قبل از دهسالگی قرانکریم، بوستان، گلستان و دیوان حافظ را در فامیل و از پدر آموخت. حشرو نشر با شعر و ادبیات فریحه شعری او را پرورش داد و در (۱۳) سالگی اولین شعر را سرود و در هفده سالگی مضامین و شعر او در جریده طلوع افغان و در قندهار نشر گردید. زنده یاد استاد رشاد در (۱۹۴۸ م) به مقصد فراگیری لسانها و تدقیق و تحقیق روانه هندوستان گردید و در پهلوی فراگیری لسانها و کار گسترده پژوهشی، اثر معروف "لودی پشتهانه" در (۴۲۵) صفحه را در انجا تألیف نمود.

استاد فقید در سال (۱۹۶۱ م) غرض تدقیق و تدریس به انستیتوت شرق شناسی لیننجراد (پترزبورگ) کنونی رفت و بمدت دو نیم سال بکار سترگ علمی پرداخت. به بیان جناب پوهاند یمین اکادیمیسن رشاد با اصول علمی و مدرن زبان شناسی و تیوری های معاصر و مدرن درین عرصه معرفت گسترده حاصل و آثار ارزشمند را در زمینه تدقیق، نقد و تألیف نمود.

رشاد فقید طی سالها کار در پشتو تولنه وقت و بحیث استاد و آمر دیپارتمنت زبان پشتو پوهنتون کابل علم عروض و بدیع و بیان را بشاگردان و علاقمندان معرفی و کتاب پرارزش (پشتو نظم عروضی سیستم) را بنشر رساند و در سال (۱۹۷۴ م) از تیزس علمی خود بخاطر دریافت درجه عالی و علمی پوهاند دفاع نمود. پژوهشگر پرکار کاندید اکادیمیسن زنده یاد صدیق روحی به ارتباط مقام والای علمی استاد رشاد نوشته بود:

"پوهاند رشاد په تاریخ، ادبپوهنه او لغت پوهنه کی د تبحر درلودلو له امله د روښانفکرانو له خوا د "فاضل استاد" لقب گټلی دی. د ده د معلوماتو پراختیا او قوی حافظه اورېدونکی په حیرت کی اچوی. فاضل استاد په اوسنی وخت کی د پشتو او پارسی ادب د کلاسیکو متونو د مشکلاتو د حل کولو له پاره یوه مهمه مرجع گڼل کیږی. استاد رشاد نه یوازی د خپل علمی تبحر له کبله، بلکی د تقوی او د نفس د مناعت په درلودلو سره د پوهانو او روښانفکره قشر په منځ کی خاص محبوبیت گټلی دی."

علامه فقید از وطنوستان واقعی، شخصیت آزاد اندیش و دیموکرات ریفورمیست بود. بقول خود او:

"وطن را هرکس دوست دارد و اما برای من ایمان من است."

نوشته زیاد نشر یافته و بدون نشر در احوال ناهنجار اجتماعی و سیاسی وطن و مردم نوشته است و با جمع بزرگان ان روزگار همانند علامه حبیبی، خادم، انگار، الفت، مجروح و... عضویت "ویش زلمیان" را داشت و تا اخیر عمر به اندیشه ان حزب تعلق خاطر داشت و بدان افتخار میکرد و چنانچه در دوره تسلط طالبان و در يك جلسه رسمی گفته بود:

"زه ویش زلمی یم او اوسم، دا گوند دی چه په افغانستان کی د لومړی ځل لپاره د دیموکراسی ژغ پورته کرل" در سال (۱۹۵۱ م) از نام این حزب بحیث وکیل شهر قندهار انتخاب گردید، که با مخالفت دولت مواجه و از حق وکالت محروم گردید.

از استاد رشاد فقید شش فرزند با تحصیلات عالی باقی مانده است و پسرش داکتر طارق رشاد با شعر و ادبیات حشر و نشر دارد و فرخنده خواهد بود تا به همت این عزیزان آثار چاپ نشده استاد و از جمله اثر ذیقیمت قاموس ادبی در شش جلد و (۳۵۰۰) صفحه و معرفی دو صد مستشرق دارایی آثار در مورد لسانهای دری و پشتو، اقبال نشر یابد.

استاد سالهای اخیر زندگی را با نگرانی نسبت احوال ناهنجار وطن با حسرت و عسرت سپری و درد دل را در اشعار پرسوز بازتاب میداد و دریغا این سرمایه عظیم علمی و معنوی در یازدهم قوس (۱۳۸۳ هجری - شمسی) جهان فانی را وداع و به جاودانگی پیوست.

روانش را شاد و نام سترگش جاودان باد